

KARTA DYSKUSJI DO FILMU: „Niebezpieczeństwo milczenia” O postawie aktywnej, podejmowaniu działania i wyrażaniu swoich opinii

CEL DYSKUSJI

Uwrażliwienie na to, jak ważne jest podejmowanie działania, zachęcenie do wyrażania własnego zdania i stawania w obronie swoich poglądów oraz szacunku dla innych (i siebie).

PRZY JAKICH TEMATACH MOŻESZ WYKORZYSTAĆ TEN FILM I KARTĘ DYSKUSJI?

Tematy związane z aktywizmem, rzecznictwem, podejmowaniem działania oraz dyskryminacją.

O MÓWCY (PRZECZYTAJ WCZEŚNIEJ, ABY DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ)

Profil na stronie TED: www.ted.com/speakers/clint_smith?language=pl

Opis po polsku: Clint Smith to urodzony i wychowany w USA pisarz i nauczyciel. Obecnie jest doktorantem na Uniwersytecie Harvarda, gdzie studiuje edukację, więziennictwo i nierówności. Wcześniej był nauczycielem angielskiego w Maryland, gdzie w 2013 r. otrzymał prestiżową nagrodę Sarbanes dla Nauczyciela Roku. Jest mistrzem słamu poetyckiego (publicznej rywalizacji poetów-performerów) z 2014 r. oraz autorem tomiku wierszy Counting Descent.

PRZED ROZPOCZĘCIEM DYSKUSJI

Wydrukuj dla wszystkich osób uczestniczących transkrypt wypowiedzi, ustaw krzesła w półokręgu (aby wszyscy mieli dobry widok ekranu).

LINK DO TED TALK

(czas trwania 4min 18s, włącz polskie napisy):
www.ted.com/talks/clint_smith_the_danger_of_silence?language=pl

(W filmie Clint Smith odnosi się do serialu „The Wire” – w Polsce funkcjonował on pod nazwą „Prawo ulicy”).

PAMIĘTAJ!

Jako osoba prowadząca możesz zdecydować, które pytania zaproponowane poniżej wybierzesz do dyskusji i w jakim momencie dyskusji one padną (nie musisz trzymać się zaproponowanego porządku). Czuwaj nad tym, aby w trakcie dyskusji osoby uczestniczące nie oceniały siebie nawzajem, wypowiadały się w sposób osobisty, nie przerywały sobie. Nie ma dobrych i złych

odpowiedzi na pytania w dyskusji - są różne perspektywy patrzenia na ten sam temat. Na zakończenie zarezerwuj sobie kilka minut, żeby podsumować dyskusję, zebrać najważniejsze wnioski, odnieść się do celów, zamknąć dyskusję i podziękować osobom uczestniczącym za obecność i aktywność. Rekomendujemy wydrukowanie uprzednio wybranych pytań i pozwolenie osobom uczestniczącym na chwilę indywidualnego przemyślenia i zapisanie odpowiedzi przed rozpoczęciem dyskusji.

CO POWIEDZIEĆ PRZED PROJEKCJĄ FILMU?

Zastanów się czy byłeś/-aś kiedyś obserwatorem/-ką dyskryminacji lub przemocy. Jak się wtedy czułeś/-aś? W swoim wystąpieniu Clint Smith podkreśla, jak ważną rolę odgrywamy, jako świadkowie różnych wydarzeń, w których ktoś inny cierpi, jest obrażany/-a lub dyskryminowany/-a. Czy i jak nasza postawa może to zmienić?

DYSKUSJA PO FILMIE

- » Jak się czujesz po obejrzeniu tego wystąpienia? Co zrobiło na Tobie największe wrażenie? Co było dla Ciebie zaskakujące? Czy ten film zmienił coś w Tobie? Jeśli tak, to co (poglądy, uczucia)?
- » Jak rozumiesz ten film? Czy pojawiły Ci się w głowie jakieś pytania?
- » Czy tak, jak Clint Smith uważasz swój głos za ważny? Co możesz z nim zrobić? Jak wykorzystać?
- » Czy konsekwencje milczenia przejawiające się, jako dyskryminacja i przemoc możemy zaobserwować w szkole/klasie? W jakich sytuacjach? Dlaczego rola osoby, która takie zdarzenia obserwuje jest ważna? Co on/a może zrobić?
- » Clint Smith twierdzi, że milczenie jest produktem strachu. Czy zgadzasz się z jego opinią? Czego się boimy, kiedy milczymy? Czy wszyscy odczuwamy strach? Do czego służy nam ta emocja?
- » Dlaczego trudno może być zabrać głos?
- » W jakich sytuacjach Ty mógłbyś/abyś wykorzystać swój głos na rzecz innych?
- » Czy przypominasz sobie sytuacje, kiedy załowałeś/-aś, że nie zabrałeś/-aś głosu albo nie powiedziałeś/-aś tego, co naprawdę myślisz? Czy przypominasz sobie sytuacje, w których zareagowałeś/-aś?
- » Co myślisz o idei zabierania głosu - czy mamy wpływ na rzeczywistość i w jakim stopniu?
- » Jakie masz pomysły na zabieranie głosu, reagowanie na niesprawiedliwość, pokazywanie swojej niezgody na zstaną rzeczywistość? Czy np. działalność w wolontariacie, zaangażowanie w działalność organizacji pozarządowych, mówienie, co naprawdę myślisz są jakimś rozwiązaniem? Czy kiedyś nie wyraziłeś/aś swojej opinii w celu jakiejś korzyści? W filmie Clint Smith wspominał o sytuacji, kiedy rozmawiał z osobą finansującą działania szkoły. Czy uważasz, że niewyrażenie swojej opinii w imię innych celów jest słuszne?
- » „Na końcu nie będziemy pamiętać słów wrogów, ale milczenie przyjaciół” - Clint Smith przywołuje słowa Martina Luthera Kinga (lidera ruchu obywatelskiego na rzecz zniesienia dyskryminacji rasowej w USA). Jak zinterpretowałbyś/-aś te słowa i odniósł/a do siebie?
- » „Mowa jest srebrem, a milczenie złotem” - co myślisz o tym powiedzeniu? Jak odnosi się ono do filmu?
- » Clint Smith formułuje 4 zasady, które obowiązują u niego w klasie: czytaj krytycznie, pisz świadomie, mów jasno, wyrażaj swoje zdanie - czy podpisałbyś/abyś się pod nimi? Co one oznaczają? Gdzie jeszcze można je wykorzystać?
- » Czy neutralność niektórych państw wobec konfliktów zbrojnych można porównać do milczenia, o którym mówi Clint Smith? Po której stronie leży odpowiedzialność za zjawiska, które dzieją się na świecie, np. konflikty

zbrojne? Czy odnosząc je do rzeczywistości szkolnej, można porównać je do konfliktów rówieśniczych?

- » Mamy coraz większy dostęp do informacji dotyczących wojen, konfliktów, trudnej sytuacji ludzi w różnych częściach świata. Na ile jesteśmy „obserwatorami” globalnych niesprawiedliwości, na które nie ma u nas zgody? Co realnie możemy zrobić?
- » Jakie wnioski możesz wyciągnąć dla siebie z filmu? Czy czerpanie nauki z własnych błędów jest trudne? Dlaczego?
- » Czy wiesz czym jest slam poetycki? Jedną z reakcji na niesprawiedliwość według Clinta Smitha jest poezja. Czy

uważasz, że sztuka może być reakcją na niesprawiedliwość?

- » Czy zauważyłeś/aś kiedyś niesprawiedliwość lub krzywdzące opinie w mediach społecznościowych/ internecie? Czy powinniśmy reagować? Jeśli tak, to w jaki sposób?
- » Czy dowiedziałeś/-aś się czegoś nowego o świecie i o sobie podczas oglądania filmu i tej dyskusji?

UWAGA!

Treść filmu zachęca do podejmowania reakcji. Ważnym jest zasygnalizowanie zasady własnego bezpieczeństwa. Reagujemy, kiedy jesteśmy pewni, że jesteśmy bezpieczni lub dostosowujemy reakcję do własnych sił np. jeśli widzimy bójkę, niekoniecznie angażujemy się w nią własnymi rękoma, ale podejmujemy dostosowaną do naszych możliwości reakcję - np. dzwoniemy po pomoc np. na policję.

Napisz nam jak udała się dyskusja: edukacja@pah.org.pl (chętnie zobaczymy też relacje zdjęciowe i filmowe). Zaangażuj się w działania edukacyjne Polskiej Akcji Humanitarnej: www.pah.org.pl/edukuj

Opracowała: Magda Kakareko

Konsultacje: członkowie i członkinie sieci trenerskiej Polskiej Akcji Humanitarnej

Korekta: Dominika Kamińska

Skład: Monika Wiśniewska

polska pomoc

Karta powstała w ramach projektu „Narzędziownik krytycznego/ej edukatora/ki” współfinansowanego w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Karta jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0). Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Polskiej Akcji Humanitarnej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2017. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej. Treść licencji jest dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>